

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Feria, & Vigilia. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40262

4 Comment in Rubr. Missalis. Pars I. Tit. I. II. & III.

obtulit in pane azymo, in Cœnaculo Sion. Eadem docet Pamelius Tom. 1. Liturg. Eccles. Latina. neque dicas, Iacobum celebrasse primam, de Consecrat. d. 1. cap. Iacobus, ex Synodo Sexta; quia Petrus ordinem præscripsit, Iacobus euulgavit: quomodo

conciat Scriptores Vualden. lib. de Sacrament. tit. 12. cap. 28. & de Petro absolutè docent Clem. Epist. 2. Isidor. libro 1. de Offic. cap. 13.

e De Festo Duplici, &c.] Quid sit Festum Duplex, &c. dicemus cum de Rubricis Breuiarij.

A.
De concordantia
cum officio
I - IV

De Duplici. I.

Missa dicitur de Duplici illis diebus, quibus in Calendario ponitur hac nota, Duplex, & in Festis mobilibus, quandocumque Officium est Duplex. In Duplicibus dicitur ^f vna tantum Oratio, nisi aliqua commemoratio fieri debeat. Alia omnia dicuntur, vt in proprijs Missis assignatum est. Quando dici debeat Gloria in excelsis, & Credo, inferius ponitur in proprijs Rubricis.

^f Vna tantum Oratio.] Vide infra tit. 9. de Orationibus, cur vna tantum.

De Semiduplici, & Simplici. II.

Missa de Semiduplici dicitur, quando in Calendario ponitur hæc vox, Semiduplex. Præterea in Dominicis, & diebus infra Octauas. In Semiduplicibus ^g in Festis, quàm Dominicis, & infra Octauas dicuntur plures Orationes, vt infra dicitur in Rubrica de Orationibus. ^g Infra Octauam dicitur Missa sicut in die Festi, ^h nisi propriam Missam habuerit: in Dominicis verò, sicut in proprijs locis assignatur. De Simplici dicitur Missa sicut de Semiduplici, vt suis locis ponitur.

^g Infra Octauam.] Octaua namque est eiusdem Festi prorogatio, teste Radulpho Tungrensi de Canonum obseruat. Propos. 19.

^h Nisi propriam Missam habuerit.] Vt infra Octauas Paschæ, Pentecostes, & sanctorum Apostolorum Petri & Pauli accidit.

De Feria, & Vigilia. III.

ⁱ **M**issa de Feria dicitur, quando non occurrit Festum, vel Octaua, vel Sabbatum, in quo fiat Officium B. Mariae. In Ferijs tamen Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Rogationum, & Vigiliarum, etiam si Duplex, vel Semiduplex Festum, ⁱ vel Octaua occurrat, in Ecclesijs Cathedralibus & Collegiatis ^k cantantur due Missæ, vna de Festo post Tertiam, alia de Feria post Nonam.

Missæ

Missæ de Feria fit mentio in Lectio-
nario sancti Hieronymi.

i Vel Octaua.] Id est, dies Octaua.
Quidam explicant de quolibet die in-
fra Octauam, ita vt, occurrente Feria
ex prædictis in die infra Octauam, di-
ci debeant duæ Missæ, de Octaua, &
de Feria: sed in Missali, in Vigilia
SS. Petri & Pauli, quando occurrit in
Sabbato (occurrente nimirum S. Leo-
nis Festo in Dominica) item & in Vi-
gilia Assumptionis B. Virginis, nõ præ-
scribuntur duæ Missæ, de Octaua, &
de Vigilia; ergo neque in alijs simili-
bus Ferijs erunt dicende. Neque dicas,
esse casum ijs locis omissum; tum quia
in recognitione Missalis notata sunt
diligentissimè, me præsentè, duæ Mil-

ssæ, quando debent dici, in proprijs lo-
cis: tum quia diuersa est ratio inter Fe-
stum, diem Octauam, & diem infra
Octauam. Festum enim semel accidit
in anno, dies Octaua est æqualis fe-
rè ritus cum suo Festo; at dies infra
Octauam sæpiùs occurrit, & sine in-
iuria omitti potest. de qua propria se-
quitur Rubrica *num. sequenti.*

k Cantantur duæ Missæ.] Idem ha-
betur infra *tit. 7. num. 2.* Qua de re
commodiùs, cum de Defectibus *tit. 11.*
num. 7. & seqq.

Duarum autem Missarum, de Fe-
sto, & de Feria, meminit *Micrologus*
de *Eccles. obser. cap. 48. & 58.* Cur al-
tera post Tertiam, altera post Nonam,
dicemus infra *tit. 15.*

2 *In Vigiljs autem que veniunt infra Octauam, 1 Missa dicitur de Vigi-
liacum commemoratione Octauæ: nisi eo die fiat Officium de aliquo
Festo, quia tunc dicitur Missa de Festo, cum commemoratione Octauæ
& Vigilia. Quod si Vigilia occurrat in die alicuius Festi ex maioribus
primæ classis, in Missa non fit commemoratio de eo, sicut nec in Officio.*

1 Missa dicitur de Vigilia.] In hoc
casu discordat Missa ab Officio; quia
Missæ propriæ de Vigilia conuenit, vt
cedat ea Missa, quæ infra Octauas sæ-
piùs repetitur; populus etiam, qui ad
Missam, non ad Officium conuenire
solet, cum Missa de Vigilia ad lætum
monetur, & animatur: eadem ratione,
Feria Quatuor Temporum occurren-
te alicubi infra Octauam, Missa erit
de Feria cum commemoratione Octa-
uæ; quia Vigilia cedit Feriæ cuicum-
que Quatuor Temporum, *vt hic*
num. 5. eademque est ratio de Feria se-
cunda Rogationum infra Octauam.

Dubitari potest de Vigilia S. Ioan-
nis Baptistæ infra Octauam Corporis
Christi, quæ excludit Festa Semi-
plicia: sed hoc non obstat, quia Semi-

duplex transfertur cum Officio &
Missæ, Vigilia verò non transfertur; &
Missam tantum habens, non tollit Of-
ficium de Octaua, neque Missam de
eadem, quæ sæpiùs infra Octauam di-
ci solet. Communior autem fuit hæc
sententia anno 1628. vt patet ex Ka-
lendarijs diuersis eiusdem anni, quo
occurrerunt Vigiliæ sancti Ioannis &
SS. Apostolorum infra Octauam Cor-
poris Christi, quod nimirum Missa de
Vigilia dicenda sit cum commemora-
tione Octauæ, iuxta præsentem Rubri-
cam. Contra quam non vrgent ea quæ
afferuntur; non auctoritas *P. Ruiz,* seu
Alcocer, Missam de Octaua cum com-
memoratione Vigiliæ gratis præscri-
bentium; non Castaldi grauantis præ-
terea Collegiatas duabus Missis, de

6 Comment. in Rubr. Missalis. Pars I. Tit. III.

Octava, & de Vigilia; non aliorum congruentia ad sacram Congregationem delata: quia, *aiunt*, deperduntur Indulgentia concessa Octavae Corporis Christi, omissa de Sacramento Missa. An deperduntur in Festo Duplici infra eam Octavam occurrente? Neque quia concordare debet cum Officio Missa; quod non est verum, cum infra eandem Octavam possint dici Missae Votivae, & pro Defunctis, quocumque die non est Duplex. Neque quia Missa de Sacramento magis excitat ad pietatem populos, quam Missa de Vigilia, quae certè, *ex Alcuino in Parasceue*, excitat ad imitandas passiones Martyrum. Neque quia Officium Vigiliae cedit Festo Semiduplici, quod cessat infra Octavam Corporis Christi. Solutiores enim sunt leges Missae quam Officij; cessatque Officium Semiduplicis Festi, non Missa Votiva, neque Vigiliae. Nec denique vim faciunt ea verba post Missam de Festo Sacramenti, videlicet, *Infra Octavam dicitur hac eadem Missa:*

3 *Si festum habens Vigiliam celebretur Feria secunda, Missa Vigiliae dicitur in Sabbato, sicut etiam de ea fit Officium: excepta Vigilia Nativitatis Domini, & Epiphaniae.*

Ad Rubricam Breuiarij spectat huius Rubricae sensus, & est Radulphi Propos. 19. Sicut etiam ieiunium anticipatur, quod ab Hebraeis fieri solitum pridie Sabbati, in quo ieiunandum es-

set, testatur *Moses Aegyptius de Temp. cap. de Sabb. & cap. de Ieiunio*. neque Dominico die ieiunare debemus, *Distin. 76. cap. Vinam*, & passim dicitur à sanctis Patribus.

4^m *Missa Vigiliae in Aduentu occurrētis, dicitur cum commem. Feriae Aduentus, licet de ea non sit factum Officium, Vigilia Nativitatis excepta.*

[*Missa Vigiliae.*] Dicitur eadem Missa infra Octavam; quia propriae Missae ratione, quam supra diximus de Vigiliae cedere debet minus propria dici.

5 *Si in Quadragesima, & Quatuor Temporibus occurrat Vigilia, dicitur Missa de Feria cum commemoratione Vigiliae.*

Missa

Missæ in his casibus concordat integre cum Officio, & cessat ratio quam supra diximus, propriam Missam cedere debere Missæ non ita propriæ: neque populus eget monitione ad ieiunium, quod significatur per Missam propriam Quadragesimæ, seu Quatuor Temporum.

6 *Tempore Paschali non dicitur Missa de Vigilia, nisi in Vigilia Ascensionis, quæ tamen non ieiunatur, sicut nec Vigilia Epiphania.*

Cur non ieiunatur in his Vigilijs? est de his, ob lætitiâ Natalis Domini, & Resurrectionis eiusdem. Dicimus non ieiunari, quia lex nulla

De Missis ⁿ Votiuus S. Mariæ, & alijs. IV.

Votiuus.] Largè hîc sumitur votum, pro voluntate, & desiderio. Missæ igitur, quæ pro voluntate dicuntur, Votiuæ nuncupantur; non tamen debet esse voluntas irrationabilis, puta, vt Sacerdos breuiorem celebret Missam, &c. Votiuarum autem Missarum est mentio in *Vita sancti Germani Antisiodor. cap. 16. apud Sur. Tom. 4.*

1 **I**n Sabbatis non impeditis Festo Duplici, Semiduplici, Octaua, Vigilia, Feria Quadragesima, vel Quatuor Temporum, vel Officio alicuius Dominicæ quæ supersit, in præcedens Sabbatum translato, dicitur Missa de S. Maria secundum varietatem temporum, vt in fine Missalis ponitur.

2 *In Aduentu autem, licet Officium non fiat de S. Maria in Sabbato, dicitur tamen Missa principalis de ea, cum commemoratione de Aduentu, nisi fuerint Quatuor Tempora, vel Vigilia, vt supra.*

Sabbatum dicatum esse constat beatæ Virgini Deiparæ. Missæ verò sanctæ Mariæ in Sabbato dicendæ auctor fuit Albinus, Caroli Magni Præceptor, qui, rogatu Bonifacij Archiepiscopi Maguntini, eâ instituit vnâ cum alijs, de Trinitate, de Angelis, de Spiritu sancto, & de Cruce, quæ adhuc sunt in vsu. Meminit huius ritus *Mirrologus cap. 60. Urbanus II. in Concilio Claramontan. 1096. Officium in Sabbato B. Virgini destinavit Radulphus Prop. 20. & à Monachis Ecclesiæ Occidentalis inductum esse hunc ritum anno 1056. scribit Baronius; Durandus autem in Ration. lib. 4. cap. 1. quinque affert causas. Prima est, &*

secundum eundem originaria, quod olim Constantinopoli, cum ante quamdam imaginem B. Virginis penderet velum quod eam velabat, in sexta Feria post Vesperas recedebat velum nullo mouente, & cælum versus deferebatur, ita vt à populo imago tota conspici posset; celebratis autem in Sabbato Vesperis, descendebat ipsum velum, & velabat imaginem, vt prius, vsque ad sequentem Feriam sextam. quo miraculo sancitum est, vt eo die semper de B. Virgine cantaretur. Altera est, quia in Sabbato post mortem Christi tota fides in sola Virgine mansit: quæ tamen ratio à modernis Theologis, & meritò, reprobatur.

Tertîa,

B.
De discordantia
ab officio
IV - VII.